

Structura imaginarului in operele scrise de Mihai Eminescu - a doua parte

Imaginea prototip a ascensiunii uranice este drumul lui Hyperion catre Demiurg din Luceafarul; forni luceafarul. Cresteau I In cer a lui aripe, I Si cai de mii de ani treceau I In tot atatea clipe. II Un cer de stele dedesupt, I Deasupra-i cer de stele - I Parea un fulger ne-nterupt I Ratacitor prin ele" etc. Constelatia uranica e intregita de alte simboluri ascensionale, cum ar fi luna si stelele, iar din perspectiva terestra - muntele, teiul si salcamul, cu rol de axis mundi. In peisajul din Sara pe deal exista trei nivele ale spatiului: adancul ("valea-i in fum"), dealul cu salcamul vechi si inalt, urcat de turme (miscare ascensionala) si, mai sus, nivelul cosmic ("stelele nasc umezi pe bolta senina"). Alta miscare ascensionala e prefigurata in versul: "Stresine vechi casele-n luna ridica".

In permanenta se realizeaza interferenta dintre planul terestru si cel cosmic, alcatuind schema unui spatiu mitic, arhetipal (Ioana Em. Petrescu). Asa cum spatiul idilei este mai totdeauna puternic erotizat, aici cadrul pare hipnotizat de un fel de atractie cosmica. Toate elementele peisajului sunt "vechi, adica eterne si sacre. Dar nu numai spatiul, ci si timpul are atribute mitice. Inserarea nu e un timp al apusului, ci al izvorarii de lumi ("apele plang clar izvorand in fantane", stelele "nasc umezi). In alte poeme, rasaritul lunii sugereaza aceeasi imagine a unei geneze repetate, asociate cu elementul acvatic primordial.

Altminteri, neptunicul inglobeaza nenumarate reprezentari acvatice. Poetul canta lacurile scanteinde si sonoritatea izvoarelor, dar si marea, fluviile, insulele si oceanul nordic, unde-si au lacasul zeii Valhalei. Ondinele sunt si ele zeitati acvatice. Inclinatia spre gigantism (cu precadere in postume) largeste cadrul si ii confera o data in plus dimensiuni cosmice. Chiar daca borealitatea peisajului acvatic se intrepatrunde constant cu intuitia mortii, exista o comunicare intre toate nivelele imaginarului poetic. La fel de puternic este sentimentul aproape magic al genezei, al inceputurilor de lumi desprinse din haosul initial. Neptunicul nu se sustrage visului, dar predomina aici visul treaz, lucid (ca in majoritatea antumelor).